

Prachobyčejný nájezd na státní pozemky

Proč by sněmovna měla zamítnout senátorský návrh zákona o národním parku Šumava

Několik senátorů prosazuje kontroverzní nový zákon, který má otevřít národní park na Šumavě developerským projektům i těžbě dřeva, rozšířit stavební zónu a umožnit vyvážení lukrativních pozemků ze státního majetku. Tento informační list shrnuje hlavní důvody, proč by Poslanecká sněmovna měla návrh rázně zamítnout.

„Není to ani návrh zákona, ani o národním parku,“ říká Jaromír Bláha z Hnutí DUHA. „Je to prachobyčejný a nepřilíš skrývaný nájezd na státní pozemky.“

Národní park Šumava

Národní park Šumava tvoří tajemná rašeliniště i zbytky horských pralesů, ledovcová jezera a divoké řeky. Málokde tak dobře jako právě tady můžeme zažít, jak by vypadala divoká střeoevropská příroda, kdyby ji lidé pouze navštěvovali. Každý rok šumavskou divočinu obdivují dva miliony turistů. Více o národním parku v informačním listu Hnutí DUHA:

www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2012/10/proc_cesi_chteji_na_sumave_skutecny_narodni_park.pdf.

Senátorský návrh

Hnutí DUHA podporuje a prosazuje, aby nový zákon uzavřel letité spory o Šumavu. V tom se shodneme s vědci i místními obcemi, kraji a ministerstvy. Na řadu věcí můžeme mít různé názory, ve kterých bude potřeba najít nějaké řešení.

Ale senátorský návrh debatu o Šumavě neřeší. Obsahuje řadu kontroverzních klauzulí, které vyvolávají velké pochybnosti o motivaci jeho autorů:

- **Bezmála dvě třetiny národního parku otevírá developerským projektům:** stavbě hotelů nebo apartmánových domů, novým lanovkám a sjezdovkám.

Nezávislý průzkum veřejného mínění ukázal, že Češi a Češky si poměrem 68 ku 21 % přejí, aby na Šumavě měla ochrana přírody přednost před stavebními projekty pro turistický ruch.¹ Ale senátoři mají jiný názor.

Na 65 % plochy národního parku totiž půjde umisťovat stavby „v souladu s územně plánovací dokumentací“ (§ 6, odst. 5) nebo stavby „sloužící...[mj.] turistice, sportu...pokud jejich umístění není v rozporu s posláním národního parku“ (§ 6, odst. 4). Jenomže „posláním národního parku“ má být mimo jiné vágní podpora „udržitelného rozvoje územně samosprávných celků“ (§ 1, odst. 1) – a protože nikde v zákoně není řečeno, co znamená „udržitelný“, půjde tu stavět prakticky cokoli.

- **Výslovně rozšiřuje stavební zóny tak, že na tom vydělají kontroverzní postavy blízké autorům zákona.**

Senátoři do částí parku, které jsou výslovně určeny k výstavbě, navrhují přidat lukrativní parcely na loukách kolem Filipovy Hutě, Stožce a Českých Žlebů, blízko Kvildy a Srní, nad Čeňkovou Pilou, v Novém Údolí, u Antýglu nebo na několika místech u Modravy (Příloha č. 4).

Dohromady chtějí do stavební zóny nově zařadit parcely, které by stačily zhruba pro 7000 nových domů.

Hnutí DUHA pátralo, komu vlastně patří pozemky, jichž se má převod týkat. Řadu parcel vlastní například František Talián, kontroverzní podnikatel, který si nechává říkat Král Šumavy – a který je poradcem senátora Tomáše Jirsy, jednoho z hlavních proponentů zákona. A řadu pozemků skoupili také spekulanti s pozemky: různé realitní, developerské a jiné stavební firmy či advokáti z Klatov, Prachatic, Prahy, Brna nebo Příbrami.

- **Vyvádí pozemky z majetku státu převodem na obce, které je mohou obratem rozprodat.**

Obcím totiž dává nárok na bezplatný převod každého státního pozemku na jejich katastru, pokud jej v územním plánu zařadily mezi tzv. zastavěná území a pokud o něj ve lhůtě jednoho roku požádají (§ 11). Nikde v důvodové zprávě není řečeno, kolika parcel nebo v jaké hodnotě by se stát měl vzdát.

Když v minulosti obce na Šumavě dostaly zdarma státní půdu, obratem ji rozprodaly developerům. Dodnes tu kolem cest stojí billboardy s nabídkou stavebních parcel.

- **Většina národního parku by se měla řídit laxnějšími pravidly pro ochranu přírody, než jaká platí pro běžné komerční lesy.**

Skutečně: kdyby parlament národní park úplně a bez náhrady zrušil, šumavská příroda bude *přísněji* chráněná než podle chystaného zákona.

Na rozdíl od komerčních lesů totiž v národním parku lesní zákon bude mít přednost před zákonem o ochraně přírody a krajiny (§ 8 odst. 2). Může to například znamenat, že při těžbě dřeva v parku by dřevorubci nemuseli brát ohled na hnízda chráněných druhů ptáků, kdežto jinde takové omezení bude nadále platit.

- **Neponechává vůbec žádné místo, kde by byla divoká příroda,** kterou lidé budou pouze navštěvovat – tedy účel, kvůli kterému se národní parky zřizují.

¹ Focus pro Hnutí DUHA, říjen 2011: kompletní průzkum na www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/typo3/vyzkum_sumava2011.pdf

Proč senátoři předem vzdávají pokus o kompromis?

Potřebovali bychom vést smysluplnou, věcnou rozpravu o Šumavě. Rozhodnutí, jak spravovat národní park, před nás klade důležité, legitimní a nesnadné otázky. Jak velké části přírody vyčleníme pouze pro divočinu, aby zde turisté mohli obdivovat přirozený koloběh života, slatě a pralesy, prastaré stromy, padlé kmeny a volně vyrůstající stromky nebo řeky, jež si samy hledají cestu? A kde chceme podporovat tradiční zemědělskou krajinu, horské vesnice a ohrady s kravkami? Měl by se poměr luk a pastvin vůči lesům vrátit spíš k tomu, jaký byl na Šumavě před rokem 1945, nebo přijmeme, že se krajina mezitím proměnila? Měla by se turistika nadále soustřeďovat do poměrně bohatých vysokohorských obcí, nebo chceme oživit také méně frekventované vesnice za hranicí parku, a přitáhnout více návštěvníků do nich? Jak umožnit, aby lidé mohli obdivovat horskou divočinu a ona pořád ještě divočinou zůstala? Senátorský návrh však tyhle otázky neřeší. Jakoukoli snahu o kompromis předem vzdává – a ani se tím moc netají. Zajímá se o jediné: jak rychle rozebrat státní majetek.

Návrh totiž v § 4 připouští také zásahy do přírody v první, nejvíce chráněné zóně národního parku. Stačí, když „vedou k zachování, podpoře nebo obnově samořídících funkcí ekosystémů nebo k naplnění poslání národního parku“ (§ 4, odst. 3, písm. a). Jenomže coby „obnovu samořídících funkcí“ úřady v minulosti akceptovaly například velkoplošné, holosečné kácení – a posláním parku má být také mimo jiné „rekreace a turistika“, a to bez jakéhokoli omezení nebo vymezení.

- **Cíleně otevírá cestu pro developerský projekt na Hraničnicku**, v jedné z nejcennějších pralesovitých částí parku, kde vymírající tetřevi vyvádějí kuřátka a žijí vzácní ryši nebo losi.

Navrhuje totiž převést pozemky pod plánovanou lanovkou a sjezdovkou rovnou do zóny s nejbenevolentnějšími pravidly pro výstavbu (Příloha č. 4).

- **Nařizuje správu parku, aby umožnila lov zvěře na celém území národního parku.**

Jedinou výjimkou budou intravilány obcí, kde platí omezení střílby mysliveckým zákonem. Návrh zákona (§ 8 odst. 4) tak vychází vstřícně papalášským lovcům, kteří usilují o zážitky z lovu v šumavské divočině – přitom současný plán péče o národní park střílení v některých částech Šumavy vylučuje.

Kontakt a více informací

Jaromír Bláha
Hnutí DUHA
telefon 731 463 929
email: jaromir.blaha@hnutiduha.cz

Vydalo Hnutí DUHA, srpen 2014

A > Údolní 33, 602 00 Brno
T > 545 214 431
E > info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA prosazuje zdravé prostředí pro život, pestrou přírodu a chytrou ekonomiku. Dokážeme rozhýbat politiky a úřady, jednáme s firmami a pomáháme domácnostem. Našich výsledků bychom nedosáhli bez podpory tisíců lidí, jako jste vy.